

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inserati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 48.

V Ljubljani, v soboto 28. februarja 1885.

Letnik XIII.

Državni zbor.

Z Dunaja, 27. februarja.

Zbornica poslancev

je danes več postav izročila odsekom v pretres, med drugim tudi postavo deželnega zbora kranjskega gledé podpore zemljišno-odveznega zaklada, potem pa se je pričela obravnava o državni podpori za deželo Avstrijsko, Moravsko in Šlezijsko. Že v budgetnem odseku sta grof Hohenwart in poslanec Tonkli, ki sta izmed slovenskih poslancev uda omenjenega odseka, priporočala, da naj slavna vlada pri razdelitvi podpore ozir jemlje tudi na deželo kranjsko, kjer je toča, povodenj, nevihta itd. napravila veliko škodo. Danes pa se je v zbornici v enakem smislu oglašil poslanec Pfeifer in omenjal škodo, ki jo je zlasti Dolenjska trpela po toči, in v ktere polajšanje so cesar podarili 1000 gold., deželni zbor kranjski pa 1500 gold. — Poslanec Lienbacher je ravno tako govoril gledé dežele solnograške in omenjal škodo, ki jo je imela leta 1882 in 1884, in ktera je znašala okoli 300.000 gold. Vladni zastopnik baron Kubin je ugovarjal, da je treba ozir jemati na razne okoliščine, da deželni vladi solnograška in kranjska niste poslale nobenih poročil in priporočil, kar je Lienbacherja pripravilo izreči obžalovanje, da solnograška vlada tega ni storila, ker ji mora biti znana škoda, ki jo je trpela dežela, in ker je deželni odbor svojo prošnjo izročil deželni vladi sami. Govorili so še poslanci Neumayr, Fűrnkranz pa Ruf, potem pa je imel končno besedo poročevalec Mattuš, ki je omenjal, da bode vlada gotovo z drugo postavo na pomoč prišla deželam, kjer se bo taka pomoč potrebna pokazala. Postava je bila sprejeta brez ugovora.

Na vrsto je prišel potem državni proračun za l. 1885, ki ga je pričel poročevalec Mattuš s kratkim naznanilom. G. predsednik dr. Smolka naznanil je, da se prične splošna obravnava in da so se k besedi oglašili: Zoper proračun: Carneri, Scharschmid, Schönerer, Magg, Suess Edvard, Plesner, Heilsberg, Fűrnkranz, Meissler, Herbst, Wil-

dauer, Streer, Löblich, Hackelberg, Kraus, Wiesenburg, Steudel, Suess Friderik. Za proračun so se oglašili: Zeithammer, Kathrein, Raič, Tonkli, Čerkawski, Jan, Tonner, Fanderlik, Vojnovič, Vašati. Ker se je pričela splošna obravnava že okoli ene popoldne, bodo danes govorili k večjemu kaki trije govorniki, namreč Carneri, Zeithammer pa Scharschmid. Splošnja obravnava ima biti dva dni in bota kot generalna govornika potem menda izbrana Herbst pa Fanderlik. Pri posameznih točkah državnega proračuna je pa oglašanih čez 130 govornikov, kar najočitneje kaže, da budget ne bo tako gladko in hitro dognan, kakor se nekteri nadejajo.

Gospodska zbornica

je danes tudi imela sejo, v kateri je pritrdila nekterim od zbornice poslancev sprejetim postavam, namreč o pomorskih telegrafih, o kovanji kufrenega denarja za 2 milijona gold., o odškodnini za nedolžno obsojene, in o zastavljevalnicah. O postavi, ki dovoljuje vknjiženje novih dolgov poleg družih že vknjiženih svot, prešlo se je na dnevni red. Na dnevnem redu je še nekaj denarnih podpor dovoljenih od zbornice poslancev za vseučilišče Dunajsko, za novo gimnazijsko poslopje v Praškem novem mestu, pa za nekatere poškodovane okraje in kraje na Českem, pa nekaj peticij.

Vzhodna Belgija.

„Kaliti vodo in v kalnem loviti“, bila je politika angleškega prvega ministra, onega Gladstoneja, kterega smo spoštovali kot prijatelja Slovanom. Enak namen je gojil osiveli prvak gledé Egipta od leta 1882, ko mu je Evropa dovolila, da brez francoskih in turških „zavornic“ naredi mir v deželi Faraonov in jej vrže pred noge rodovitni Egipt kot „evropsko ozemlje“. Nekaj pesti angleškega zlata in par stotov smodnika je zadostovalo, in osamljen je bil — upornik Arabi ter konec njegovi slavi. Da je metal Gladstone Evropi pesek v oči, zatrjeval je vedno, da

bo zapustila angleška armada Egipt, češ, da mu ne odide plačilo za „dobro delo“. Evropo in Afriko je hotel Gladstone voditi za nos, a speljal je sam sebe na led.

Pojavil se je obče znani Mahdi in kot rešitelj zatiranega „izlama“ je zbral okoli sebe v širnem Sudanu nebrojno četo. Mel si je roke zviti Gladstone, ko mu je bila došla vest o fanatičnem Mahdiji. Mislil je, neznani sudanski svet bomo razdelili med domačine, Mahdi naj kraljuje kot egiptovski podkralj, in brez znatne denarne zgube ima Anglež prosto kupčijo v srednji Afriki. Prišel je v Sudan hrabri Gordon, obložen z angleškim denarjem, da bi podkupil Mahdija, Osmana Digma, črne rodove — da bi pomiril uporni Sudan. Zastavil je častno besedo angleškega ministra ter razglasil prosto kupčijo s sužnji, kakor že znano. Hitro je izpraznil angleški agent globoke svoje žepe, toda brez uspeha; ostal je osamljen z malim spremstvom v sredi sovražne dežele.

Ko bi bil Gladstone pozdravil Mahdija s smodnikom in svincem, ne pa z zlatom, rešen bi bil Gordon, rešena (da-si ne žaljena) angleška čast, in v Chartumu ne bi tekla nedolžna kri. Toda Gladstone se ni streznil, ni čutil nevarnosti, niti čul opominov svojega naroda. Čas je pretekel, Chartum je padel, končal je Gordon svoje nemirno življenje pred očmi angleške armade, ki je prišla — prepozno. Spominal se bo še pozni rod junaka Gordona, ki je postal žrtev angleške hladnokrvnosti in dobičkarije.

In kaj sedaj? Spolnile so se besede angleške kraljice: „Iz Sudana dohajajoče vesti so polne grenkih negotovosti“. Gladstone boleha, ker čuti, da se maje ministerski stol. Ako se hitro ne izmota iz mreže, v katero se je vjel, zapustiti bo moral krmilo državne ladije brez slave in hvale. Vzdrnil se je narod mrtvičen in hoče oprati omadeženo ime.

Resen je postal položaj ne le za Anglijo, marveč za celo Evropo. Kakor blisk je vdaril padec Chartuma v evropske kabinete ter poparil marsiktere lepe nade. Gladstone je obljubil Evropi, da naredi red in mir v deželi ob Nilu ter jo izroči vevlastim v varstvo kot „vzhodno Belgijo“. To je Gladstone

LISTEK.

„Človeka nikar“.

(Dalje.)

In tak duh in pomen veje iz cele Gregorčičeve pesni: „Človeka nikar“, duh željá in prošnje do Stvarnika, duh gorečih vzdihljivev in prave molitve:

„Na duhu poženo peroti,
Ki jih iz dola solz in zmot
Razvije na skrivnostno pot, —
Kam? Těbi hitel bo naproti,
Da enkrat Tvoj obraz bi zrl,
Da zrl bi solnenojasno lice,
Obraz ljubezni in resnice!“

„Za novo stvar moj práh porabiš, —
Za káko? Jaz ne vém,
Ti sam si gospodar!
A eno te prositi smem:
Iz praha vzgôji ti cvetico. itd.“

Da, vsak razumnik berôč to pesen mora priznati, da so vzlasti in ravno v nje zadnjih verzih — ktere navaja g. M. — izražene želje in prošnja pesnikova do Stvarnika, in da je toraj pomen na-

klona teh stavkov optativen, prosilen, kakor sam pesnik piše: „A eno te prositi smem“; „Ti sam si gospodar“. A prav to krasno vrstico preobrača in pači kritika prav hudomušno, kakor bi jo hotela s strupom napolniti. Čemu to? „Prošnja naj ostane prošnja!“

Oglejmo si pa tû še posebej, kaj je g. M.—u njegova „velevnikova oblika“, kako jo tolmači in ali se dadó po njej razlagati pesnikovi verzi. „Veleznikova oblika“, pravi, ima dovolitven ali dopusten pomen, kakor bi rekel: moreš, ali prav za prav smeš.“ Povedali smo, da je dvojen pomen „velevnikove oblike“; prvi oni, ki ga naznanja beseda sama, t. j. imperativ; drugi je železni ali optativen. Prvi pomen izraža: velitev, ukaz ali postavo, kar je čisto kaj drugega, nego g. M.—čev „dovolitven ali dopusten“ pomen; drugi pa: željo, prošnjo ali molitev, kar je zopet čisto kaj drugega, nego g. M.—čev „dovolitven ali dopusten“ pomen. Sicer si g. M. v svoji „velevnikovi obliki“ sam ugovarja pisôč, da ji je pomen „dovolitven ali dopusten“, t. j. moreš ali smeš, a kmalo potem pa: moraš (t. j. postavodajalni pomen). — V tem zmislu ne more g. M. razlagati pesnikovih verzov, nikakor

ne, to že zato ne, ker si prereka, namreč, če so pesnikovi verzi, sojeni iz enega in istega stališča: „svět ali nauk“ ne morejo biti ob enem: „postava“, dana Bogu. Tako razločujemo n. pr. v evangeliji „evangeljski svět“: če hočesh biti popolen, idi, prodaj... od evang. postave: Ljubi Boga čez vse... Mat. XIX. 21.; toraj svět ni postava, ne ta svět. Morebiti pa samó v „dovolitvenem ali dopustnem“ pomenu? Tudi ne, ker te oblike nihče ne pozná in ni „velevnikova oblika“, v kateri naj bi bili pisani pesnikovi verzi. Tako tudi ne samó v drugem pomenu g. M.—čeve „oblike“, po kterem se postavlja pesnik Bogu za „postavodajalca“; zakaj ne? bilo je že rečeno: ker je g. M.—u „postavo dajati“ eno in isto, kakor „svět ali nauk“, in kot „svět ali nauk“ se ne dadó, ker „velevn. oblika“ ne pozná ne „světa ne nauka“, v kateri („velevn. obliki“) so, po trditvi g. M.—čevi in naši, pisani oni verzi pesnikovi.

Iz tega sledi, da pomen pesnikovih verzov ni ne: „svět ali nauk“, ne: „postava“, ampak prošnja do Boga: „A eno te prositi smem“. — To je drugi dokaz naši trditvi.

Sledi tretji. Da je pomen „velevn. oblike“ v

Franciji izrečno obljubil zadnjo jesen pred konferenco v Londonu. Toda kaj so storile evropske vlade, da bi otele rodovitni Egipt in ga iztrgale iz rok izlamskemu preroku? Manj kot nič! Pustile so Angliji v Egiptu proste roke, a pod noge so ji metale krepelce. Konferenca v Londonu se je razbila in ostala je Anglija sama, obdana od sovražnikov v Evropi in Afriki. Mahdi pa je imel dobra ušesa; vdani mu seli so mu donášali vestna poročila in hitro sta mu bila znana needinost evropskih vlad in sovraštvo do Anglije. Smejal se je v pest, in vidno je rastla njegova armada. Na to je opozoril evropske vlade dopisnik Londonske „Pall Mall Gazette“ pisóč: „Ni je mošeje v Kahiri ali Aleksandriji, kjer ne bi vernih opominovali, da se maščujejo nad neverniki (Evropejci). Povsod po deželi, v dolnjem in gorenjem Egiptu je narod pripravljen in pričakuje Mahdija, kateri se jim zdi močnejši od nas. V Egiptu se je nagromadilo toliko streliva, da je treba le iskre, in vse je v ognju. Samo na sebi bi to vnetje nezadovoljnosti ne bilo ravno velicega pomena. Toda preko meje se vali hudourni oblak upornega Mahdija. Tu je velika nevarnost, na katero se moramo pripraviti, za kar se pa nič ne stori. Ako ne vničite Mahdija, bo Mahdi vas uničil. To je vsa resnica v orehovi lupini.“ Se je li motil mož?

Malo krdelec angleških vojakov stoji v divjem požaru. „Naprej ne vem, nazaj ne smem“, veljá tudi o angleški ekspediciji. Preden jim dojde pomoč, ležé že lahko angleški junaki pod pekočim peskom. Kar jih tolaži, je to, da se Mahdi ne zná okoristiti s svojimi zmagami.

Vsi ti boji pa še nikakor niso koncu začetek. Star znanec v Afriki, Samuel Baker, je rekel pred začetkom vojne: „Ona država, ki posede Chartum, gospodarila bo v Egiptu.“ To Angleži dobro vedó, in da sedaj ne bodo odnehali, o tem pričajo zadnje besede z ministerskih stolov v obeh angleških zbornicah.

Med tem ko je vrgel Gladstone mrežo v Egipt, prežal je na plen tudi sosed naš, Lah. Znana je politika učencev Macchiavelli-jevih. Povsod se vrinejo, kjer jim kaj kaže. Pridružili so se zapadni Evropi v Krimski vojski brez vzroka; za plačilo so pograbili Lombardijo. Priskočili so na pomoč „Germaniji irredenti“; v zahvalo jim je vrgel vsemogočni Bismark benečanske ravnine. Ko je l. 1878 na Berolinskem kongresu tedanji minister, grof Corti v imenu Evrope pooblastil Avstrijo, da posede Bosno in Hercegovino, pričakovali so Lahi „odškodnino“ v bojaželní Albaniji. In sedaj so se vrgli Angliji v naročje.

Z iskrenimi besedami je naznanil Mancini v zbornici to novo ljubezen Italije do Anglije: „Tudi Italija“, tako se je hlinil, „ima vzgojevalno misijo za človeški rod, kakor drugi narodi, in ne sme od strani opazovati te moderne križarske vojske v prid civilizacije. Anglija je bogata matrona v dragoceni obleki, in gotovo bo rada videla nekaj dragih kamenov na prsni mlade prijateljice.“ A mi si upamo dostaviti: „kaj pa porekó drugi ljudje?“

Mancini je še dostavil, da je že pred dvema letoma Anglija vabila Italijo v Egipt. A tačas, tako sklepamo, ni še bilo Skierneviškega shoda, prija-

teljstvo med Berolinom in Parizom še ni bilo tako očitno, Italija je bila še „tretja“ pri nemško-avstrijski zvezi, s kratka: grozdje še ni bilo zrelo. Na tihem pa so Manciniju gladili pot nezavisni in slednjič tudi vladni listi ter zahtevali, da z mečem maščuje Giuliettija in Bianchija.

Italija je posedla z angleškim dovoljenjem brez ozira na Carigrajskega kalifa Massanah in Beilul in gotovo bo pogledala tudi v Assab in Suakim. Kako daleč jo bode peljala pot proti Berberu, o tem nas podučí prihodnost.

Opomnili smo že, da hoče Gladstone pustiti Sudan domačinom, in Egipt naj bi bil „vzhodna Belgija“, kjer naj bi zapovedovala cela Evropa, toda kot plačilo naj bi Anglija razvila svojo zastavo v pomorskih mestih rudečega morja. Ta mesta naj bi bile nove postaje angleške svetovne trgovine in ob enem tudi stražnice, od koder bi se opazovalo gibanje sudanskih rodov. In Italija? Ta bi se Angležem umaknila v — Tripolis.

Leta 1882 smo slišali iz Berolina glas: „Nemčija bo v pravem trenutku spregovorila odločilno besedo.“ Chartum je pal, in vsiljuje se nam vprašanje: kedaj pride pravi trenutek? H-t-b-r.

Politični pregled.

V Ljubljani, 28. februvarja.

Notranje dežele.

Ravnotežje v državnem gospodarstvu avstrijskem se leto za letom vedno bolj približuje in ga bo doseglo, kedar bodo plačani letni doneski, ki si jih je država za zgradbo večih železnic, kakor je arlska, česko-moravska in pa gališka transversalka, na ramena naložila. To seveda bi morale ostati tudi vse razmere, kakor so sedaj in finančne razmere v rokah moža, ki jih ima sedaj v rokah. V očigled tega se je pač nadjati, da če pojde vedno tako nadalje, bomo vendar le enkrat dospeli do tistega dne, kakor so ga nekatere države že videle, da bo finančni minister rekel: zadosti imam, sedaj se lahko našim kmetom nekaj davka odpiše. Tedaj bo tudi vojni minister rekel: sedaj lahko dovolim našim vojakom gorko večerjo, kakor jo imajo po drugih državah. Da je tisti dan še daleč, smete vrjeti, ga tudi marsikdo dočakal ne bode, kajti še bo treba tu pa tam železnice po krajih, kjer sedaj še voliči škripajoča kola vozijo, in te bodo morale vse še poprej dodelane biti. Med temi je tudi naša dolenska železnica in pa železnice po Bosni, ktere bodo, kakor se čuje, sedaj vendar le svojo dozdevno podobo zgubile in se bodo vresničile.

Dunajski župan Uhl zahvalil se je cesarju za potrditev njegove zopetne izvolitve. Presvitli cesar je pri tem rekel, da se bo pred vsem drugim na Dunajsko prestolnico milostno oziral. Dunajsko mesto je živjalo v prvi vrsti posebno varstvo presvitlega cesarja in tega mu tudi v bodočnosti neče odtegniti. Na to je cesar popraševal še o raznih srenjskih zadevah in je konečno župana jako milostno odpustil. To je prav lepo in ima vsa podoba na to stran jako lep obraz. Kdor se le kolikaj peča z dnevno politiko, bo takoj sprevidel, da ga ni mesta v Avstriji, kteremu bi solnce cesarske milosti vedno tako sijalo, kakor ravno Dunaju. Kakošna pa je tudi prestolnica v teku časa postala, od kar sedi cesar Franc Jožef na slavnem prestolu Habsburžanov! Memo starega Dunaja iz nekdane dobe, današnjega cesarskega mesta skoraj poznati

ni. Padli so močni nasipi, in zasuli so se globoki rovi; na njihovem mestu stojé dandanes krasne palače, deloma državna, deloma zasobna lastnina. Vse to se je zgodilo poleg drugih neštevilnih milosti po volji sedanjega cesarja. Kaj pa Dunaj? V očigled vsega tega obnašal se je posebno v najnovejšem času, odkar so začeli židje ondi v magistratu zvonce nositi, prav tako, kakor je na tem svetu običajno. Dobrote povračeval je z nehvaležnostjo. Nismo še pozabili in tudi ne bomo tako kmalo, grdih spletek, ki so se ravno v mestnem starešinstvu delale l. 1883, da bi zaprečile slavnost oblege Dunaja po Turcih in sijajne zmage kristjanov nad neverci. Presvitli cesar zaradi te nelojalnosti tadaj tudi ni kar nič svoje nejevolje prikrival nad toliko židovsko nesramnostjo. In tako bi našli še sto in sto drugih reči; toda presvitli cesar je na nje pozabil in tudi najmanjše trohice ni Uhlu očital, si mar li bode mestno starešinstvo to zapomnilo?

Vnanje države.

Nemška vlada, oziroma njeni zastopniki v zapadni Afriki se pritožujejo o angleški sebičnosti in neprijaznem vedenji angleških agentov po onih krajih, ter povdarjajo, da je tako postopanje Angležem samim na škodo. Bismark sam pravi, da če bi bili Angleži takoj iz začetka Nemce podpirati hoteli, namesto da so jim polena pod noge metali, bi bilo za Angleže dandanes v Afriki mnogo boljše, kakor je. Sicer še ni vse zamujeno. Vendar pa, če bi se Angleži še nadalje sovražno obnašali proti Nemcem, bili bi poslednji prisiljeni prijateljske podpore pri Francozih iskati. Je že prav! Ali bodo pa Francozi res šli Nemcem kostanj iz žerjave v zapadno Afriko pobirat, Bismark nima še pisma v žepu. Minister zunanjih zadev, Jules Ferry, bi mu ga morda tudi celó dal, kaj bi pa francoski narod k temu rekel, je pa zopet kaj drugega. Saj ji še znano, kakošen škandal je napravila francoska vseučilišna mladež nedavno pri pogrebu nekega socialista, ktereга so se tudi nemški socialisti vdeležili z vencem iz vijolie. Današnji Francozi so še vedno tisti, kakor so bili pred 14 leti, ter za Nemce še vedno toliko marajo, kakor za lanski sneg. Da bi pa že posebno za nje kaj storili, na to pač misliti ni! Tukaj se toraj Bismark moti, če se na francosko podporo zanaša, če tudi je očividno, da edino le na videz tako dela, da bi Angleže preplašil.

Lahi so zemljo ob Rudečem morji, ktero so zasedli, vže s svojo krvijo napajali. Od oddelka, ki je šel v Masano, podali so se brsaglieri (lovci) na ogled po deželi. Petnajstotica tistih zabredla je predaleč v notranje kraje; tu so jo divjaki rodu Danikil napadli. Boj na smrt in življenje se vname. Pač so Lahi dobro vedeli, da bo vsak ondi končal svoje življenje, kjer je ravno stal, kajti rešiti se ni bilo nikakor več mogoče. V očigled tega se pa tudi sklenili svoje življenje kolikor se da, drago prodati. Borili so se z desetkrat večjo močjo kakor levi do poslednjega moža. Niti eden ni prišel živ divjakom v roke. Laška vlada sicer taji ter pravi, da strašna novica ni resnična, toda že je tolikanj gotovosti prišlo med svet, da jo ljudje kljub temu verujejo. Sicer so morali pa Lahi že na to pripravljeni biti in vedeti, da zamoreci ne nosijo gladkih rokavic. Kar se jim je ravno sedaj zgodilo, primeriti se jim zna še večkrat; posebno pa naj se dobro pripravijo na sprejem pri Osmanu Digmí, ki je z 20.000 ustaši v Suakimski okolici.

Več francoskih listov je prav pesimistično navdihnjeno gledé **francoske mornarice** ter pravijo, da ji manjka za mobilizacijo častnikov in bi morali častniška mesta na morji napolnjevati s častniki iz armade na suhem. Še teh bi ne bilo toliko sposobnih, da bi vse vojne ladije, kakor se spodobi, pošteno oborožiti zamogli. Francoska mornarica klatila se bo po svetu, domače obrežje stalo bo pa nezavarovano in vsakemu na stežaj odprto. Res je

Gospodovi molitvi: „oče naš“, v katerem so izražene raznovrstne naše želje in prošnje optativen, ne more nikdo — menda tudi g. M. ne — tajiti. Poglejmo, ali se Gregorčičevi verzi v pomenu „velevnikove oblike“ razločujejo od prošenj „očenaša“, ali ne. Če se, tedaj pesnikovih verzov pomen ni „želewni“, niso molitev ali prošnja do Boga; če se pa ne, potem so prošnja do Boga. Poglejmo pa tudi ali se, ali ne, dadó razlagati prošnje „očenaša“ po pomenu g. M—čeve „velevn. oblike“.

A eno te prositi smém:
Iz praha vzgôji ti evetico,
Podári lôgu pévko-ptico,
Katérakoli vstvári stvár:
Kedóš bi pa ko jaz na svétí
Imél čútiti in trpétí,
Mej dvómi, znótami visétí —
Človéka — vstváriti nikár!

„Razloček med prvim in drugim delom te „prošnje“, piše g. M., vidi se le v tem, da tam pesnik pozitivno govori, tu pa negativno, ker oba dela sta vezana po partikuli „pa“, ki ima adverzativno moč.“ — Slično tej pesnikovi kriticí nahajamo v „očenašu“, da je prvih pet prošenj pozitivnih, a šesta negativna, kateri je sedma nasproti po-

stavljena po partikuli „ampak“ (temuč), ki ima odverzativno moč.

(Dalje prih.)

Kaj človek skusi, ako peš na Dunaj gre.

(Dalje.)

Enoindvajseti dan.

Skoz mesto Št. Vid gredé kupili smo si češenj; kje bi se meni poprej sanjalo, da bom 26. avgusta jedel češnje! Jaz sem jih kupil dve merici, po 3 kr. eno; drugo sadje je bilo v vseh goratih krajih dragó, te češnje so bile pa vredne svojega denarja. Saj so pa tudi češnje bile! One drobne, črne in sladke! Bolj so bile sladke ko one tri „sladke“ besede, ki jih je Ribničan za „sladke“ imel, rekoč, da „sladke“ so: „euker, mēd pa Tržaške fige; — tudi so bile precej bolj sladke in tudi drugače sladke, ko one „ta sladke“, za ktere učitelj neubogljivega včasih v šoli pocuka.

In tako dalje stopaje — pridemu ob 1/4 7 v Celovec. V prvo si poiščemo potrebno „povšino“, dokler je še dan. V kratkem smo si jo odbrali. K

„Sandwirthu“ smo stopili. In ko si tukaj zagotovimo tudi „sobo“ za prenočišče, stopimo v mraku še nekoliko po mestu.

Ko končamo za danes svoj „dirndaj“, gremo nazaj k svoji „povšini“, in vstopivši, zdaj pri svitlobi zapazimo, da v taki krčmi do sedaj še nismo bili na našem potovanji.

„Tukaj bo pa malo dragó!“ — si pošepetamo, ko smo si vse sobane ogledali.

„Nič ne dé!“ — si pogumno zopet pošepetamo drug drugemu, rekši: „Saj smo že blizo dóma in — drobiža imamo tudi še precej v žepu“, in — utolažili smo svoj nepotrební strah.

Ta nepotrební strah nam je pa France potem še kar „zadušil“, in to je storil po prav lahki poti. Tako-le nekako je govoril:

„Vesta kaj, „Dunajčana“! Danes si pa le nekoliko bolj in kaj dobrega privoščimo; nič se ne bojmo, — par „kebrov“ več ali manj, — sem ali tje. Do Ljubelja ni daleč; to stran, na koroški strani Ljubeljevi imam jaz bratrance, ki je kovač v fužini, njega pojdemo obiskat, in stavim sto na eno! — da nam bo on z veseljem skuhal dobrih žganjcev. S tistimi okrepečani bomo Ljubelj kar

lepo, domači obrtniki v daljne kraje pot odpreti, če je pa tudi modro zaradi tega domača obrtniška in trgovinska mesta ob morji zanemarjati in jih brez varstva puščati, povedal bi sovražnik, ki bi med tem, ko francoska mornarica po indiskem in kitajskem morji brodi, lahko prišel palit in rušit francosko pobrezje ob srednjem morji in atlantiškem. Vtak položaj francosko republiko spravi že majhena praska z „nebeškim“ kraljestvom (Kitajem). Kaj bi pa še le bilo, ko bi Gambettovo zapuščino zgrabila kaka evropska pomorska velesila, recimo Angleška ali Nemška? Lahko se reče, da bi se Francozom slabo godilo, ne zaradi tega, ker bi imeli premalo častnikov za pomorsko službo, temveč ker bi morali svojo vojno moč na tri kraje, ki so silno daleč drug od drugega, vsak v enem delu sveta, razkrojiti. Zavarovati morali bi si namreč severne obali afrikan-ske, Tonkin v Aziji in pa domačo državo h krati od dveh strani: na jugu v srednjem in na zapadu a atlantiškem morji, Tako francoski listi. — Ne bomo rekli, da časniki, ki tako sodijo o francoski mornarici, vse preveč črno vidijo, ker v takem slu-čaji iz sedanjosti v bodočnost je vedno bolje gledati malo bolj na črne, kakor pa na presvitle očali, ter si vse v rožnem cvetju domišljevati.

Francoska kamora je *carino na moko* že zopet zdatno povišala z doklado. Evropska moka in pa tista izvanevropska, ki se na Francosko na-ravnost pripelje, plačevala bode doklade k carini že vpeljani po šest frankov; na tisto izvanevropsko moko pa, ki preko Evrope na Francosko pride, vpeljala se je pa doklada po 9-6 frankov.

Kdor pravi A, reči mora dosledno tudi B. Tako se danes godi nam. Meseca oktobra ali no-vembra je bilo, ko smo svojim čitateljem naznanili novico, da se je pričela *Kongiška konferenca* v Berlinu, ktera bo sklenila postave za vroči del sveta, za črno Afriko, kjer se bo ustanovila nova država, sedež prostosti, kakor že njena zastava zlata zvezda na modrem polji to kaže. Konferenca je imela potem mnogo sej in mnogo posvetovanj; nekaj tistih je bilo še dokaj ostrih. Portugalci so si pri-lastovali pravice ob Kongu, katerih že zdavnej več nimajo; konferenca morala jih je o resničnosti tega prepričati. Bilo je težko delo, dovršili so ga pa vendar in sedaj je kongiška konferenca dokončana, postave za novo prosto državo ob veletoku Kongo so dodelane in potrjene. Pripoznala jih je tudi med-narodna družba afrikan-ska, ki je do sedaj bila pod pokroviteljstvom belgiškega kralja Leopolda. Podpisal jih je njen zastopnik polkovnik Strauch, ki je iz Afrike v Berlin prišel. Z veliko kadilnico kadilo se je pri tem od vseh strani knezu Bismarku za za-sluge, da je konferenco sklical in tako novi državi dal pravo podlago. Nam družega ne ostaja, kakor želeti ji iz celega srca vse dobro pod žarečim solncem afrikan-skem!

Izvirni dopisi.

Na Češnjicah, 21. febr. (V obrambo in poja-snilo.) Kdo bi si li misliti mogel, da, ko so nam vrlega našega župana Jakoba Žordanija v noči 11. februarja tuji srenjčanje ubili, nam ga bodo zdaj zopet vnanji z obrekovalnim pisanjem — da si že mrtvega — vendar še pobijali! Eden taciš dopiso-valcev popisuje v „Ljublj. Listu“ št. 35. v dopisu „iz Krašnje“ (kteri dopis pa je bil skovan v drugi kovačnici) pobjo na svatbi v Lipi pri Češnjicah, kjer je bil med mnogimi ranjenci ubit tudi naš župan. Omenjeni dopisnik v tem svojem sporočilu pravi, da je ranjki naš župan vžival do zadnjega časa

prestopili in unkraj Ljubelja bodem pa jaz vsem trem postljal — zastoj! Toraj, korajžo in — pri-vošiti si moramo danes v tej družbi kaj boljšega, da ne bodo gospodje — pri mizi navzoči — gledali in videli v nas kakih nevarnih postopačev.“

Tako je govoril France; vrlo dobro je govoril in na tihem sva mu z Antonom ploskala ter prav dajala, rekoč:

„France! ta je pa moška!“

In potem smo se kar „moški“ vsedli; poklicali natakario in vprašali po jedilnem listu. To smo zbirali! In — najbolje smo zbrali! Ah! to je di-šalo! Povem, da bolj, da! da! veliko bolj, ko v ku-hinji, akoravno je zdrav nos in potreben želodec kaj tužno stopal memo nje.

Toda s tem naša baharija še ni bila pri kraji.

„Janez!“ — mi zašepeta nekaj za ušesmi, — ter kliče: „Janez! Veš kaj, smodka, smodka, ta bi se tebi danes kaj dobro podala! Daj, daj seči po eni; saj vidiš, da tudi gospodje okoli mize „smod-kajo“!“

Ni mi bilo treba dvakrat reči, že poprosim smodke; bolj pogumno in „dimnato“ jo pušim zdaj tu za mizo, ko včasih po Ljubljanski ulici na večer, v vednem strahu pred „strahom“. Ha! to se je dim

spoštovanje vsih občanov. — To je res, to je nam Češnjiškim občanom najbolje zaano, katerim je ranjki že enajsto leto zaporedoma županoval.

Ali čudno, kako se omenjenemu dopisniku „Lj. Lista“ h krati vse zmede! Komaj pové, da je ranjki župan do zadnjega časa vžival spoštovanje vsih soobčanov, že sam sebe krene po roki, rekši, da to ni res, marveč jel je zadnja leta vsled nekega neumljivega gospodoželjstva ali pa morda naščuvan od druge znane strani, nadlegovati ljudi z ravnimi naredbami in ukazi, vsled tega bila je nejevolja nanj dokaj velika. — Tedaj do zadnjega časa vžival je ranjki spoštovanje vsih soobčanov, in vendar je bila ravno ista zadnja leta nejevolja nanj dokaj velika. Tako žlobudranje zamore gotovo le tisti umeti, kteremu je pač le za obrekovanje poštenjaka, a ne za resnico.

Kje li so, vprašamo, tiste razne naredbe in ukazi, s kterimi bi bil naš župan tolikanj nadlegoval ljudi? Nam Češnjiškim občanom o vsem tem ni čisto nič od tega znano, zatoraj smatramo to do-pisnikovo izjavo za zlobno obrekovanje in grdo laž, ki je tolikanj ostudnejši, ker se mrtvemu nasproti godi, ki se sam nič več braniti ne more. Z dokazi, t. j. z danimi naredbami in ukazi stopi naj dopisnik na dan, ako mu je resnica in ne obrekovanje po-štenjaka mar. Pa teh najdiati ne bo — naj si jih išče tudi križem sveta.

Vprašamo, kdaj li se je čulo, da so domači, t. j. Češnjiški srenjčani svojemu županu grozili? Ti so ga veliko več zlasti še zadnji čas mnogokrat pro-sili, naj jim še županuje tudi znanprej. Pred kratkim je bila srenjskega odbora seja, pri kateri je župan položivši račun od preteklega leta, odpovedal se od-ločno županstvu. Vsi odborniki so ga tedaj vnovič prosili in potem tudi še mnogi drugi srenjčanje naj ostane srenji na čelu vsaj te leta, za ktere je pri-segel, pa ni se dal preprosiati nič več. Dovolj je, pravi, naj pa še kdo drugi poskusi, kaj se pravi vestno županovati, vsako leto je hujsi, pomoči pa skoraj nikjer. Kje li, vprašamo, pri tem takem ostaja neumljiva gospodoželjnost ranjkega?

Kako tudi to, da je neka svojat tujih srenjčanov, pet ali šest iz Vrha, županije Krašenske, trije pa iz Pšavske srenje, župnije Zlatopoljske, napravila grozen pobjo na svatbi v Lipi, in da je ta svojat le tujih zločincev ubila vrlega našega župana? Saj tem menda ni napravljaj Češnjiški župan raznih naredeb in ukazov, za česar volje bi bila nejevolja nanj dokaj velika. Dalje vprašamo, od koga, v kateri stvari, kdaj in kako je bil ranjki župan naščuvan?

Omenjeni dopisnik „Ljublj. Lista“ pripoveduje nadalje o nekem tepežu, ob priliki sejma na Češnji-cah, pri kterem pravi, da se je ranjki naš župan s fanti do dobrega sprijel in je bilo jih nekoliko hudo poškodovanih. Dalje piše: Govorilo in pisalo se je tedaj, da pride energičen župan na zatoženo klop, toda sreča in državni pravdnik sta ma bila ugodna. Preiskavanje proti njemu je bilo vstavljeno. O tem naslednje. Omenjeni tepež je bil velikonočni torek, 15. aprila lanskega leta o priliki semnja na Češnjicah. Naravnost rečemo, ker so nam okoliščine dobro znane, da le ranjki naš župan v družbi nekterih srenjskih mož je z odločnim postopanjem zabranil,

sukal in sukal po zraku; še bolj ko na Annabergu moja suknjica in — jaz ž njo; tako lepó sem ga spuščal, da je kaj lepe kolesee delal; ti kolesci so se kaj mično drug k drugemu vrstili in videti je bilo sčasoma, ko da je v zraku voziček s čveterimi kolesci. — Kar zapregel bi ga bil, ko — ko — bi že ne bili zmenili se o sobi; — in kar čez Ljubelj bi jo bil „pihnil“; se vé, ko bi bil zamogel tudi „Dunajčana“ gori posaditi in „stresti“ jih unkraj Ljubelja v Tržiči. Toda kmalu vidim, da zidam le „začasne gradove“ in — mirno sem obsedel za mizo, ter pušil dalje in razgovarjati sem jel z ono družbo, ki je bila pri naši mizi. Navzoči gospodje so nas namreč poprašali, kdo da smo in kam da gremo. In ko zvedó, da kot dijaki hitimo zdaj z našega peš-potovanja domu, se spusté z nami v prijazen razgovor, s kterimi smo uganili to in ono.

Ura je hitela dalje, akoravno smo mi mirno za mizo sedeli, in ker ni hotela ona nas počakati, smo pa mi stopili za njo — v posteljo.

V elegantni sobi, na izvrstnih posteljah smo tukaj spali, in vsi oveseljeni vstanemo v jutro iz te dobre in prijetne „povšine“, ter stopimo zopet po svojem poslu.

(Dalje pril.)

da že tedaj ni prišlo do krvavega pretepa. Le župan z navzočimi srenjskimi možmi in še nekterimi dru-gimi spravijo Pšavske in Vrhovske fante iz sobe, kjer so hotli Češnjiške fante pretepatati. Ali zato mora pa prenašati od hudobnih fantov zaničevanje in psovanje celi popoldan. Naposled so bili po do-mačem gospodu duhovniku vendar odpravljeni. Eden teh ponočnjakov se na to 25. aprila, t. j. enasti dan po tepežu, vleže, češ, da je na glavi hudo poško-dovan. Mnogi so mislili, da se je fantè morebiti res kaj prehladil, ker je v mrzlih nočeh pohajal in po-legal od zunaj, čakajoč z oboroženimi tovarši Češnji-ških fantov ali pa da se je zopet potajil, kakor je to storil že popred enkrat kot 13letni dečko. Bil je previden s sv. zakramenti umirajočih in tudi ko-misija je bila pri njem. Zdaj so res govorili in pisali isti, kterim je bil poštenei značaj ranjkega našega župana hud trn v peti, da pride župan ne le na zatoženo klop, ampak tudi v zapor. Toda sreča in državni pravdnik sta mu bila vgodnejša, preisko-vanje proti njemu ni bilo vstavljeno — vrli župan moral je z drugimi srenjskimi možmi in dvema fantoma na zatožno klop celó v Ljubljano pred c. kr. deželno sodišče. Tu je bil ranjki naš župan z drugovi vred 1. oktobra 1884 na veliko veselje vseh poštenih srenjčanov in tudi vnanjih poštenjakov oprostene vsake krivde. Zastran omenjenega fanta se je pa izreklo visoko sodišče, da ni najti kake poškodbe na njem. Ta fantè, ki se je bil z nekterimi svojih na-vadnih jako zlobnih tovarišev pretepal 16. novembra 1884, t. j. na Martinovo nedeljo, tam v Šmartnem v Spodnjem Tuhinju, ter je ondi na glavi poško-dovan ležal nekaj dni in ga tedaj celó lastna mati, dasi komaj dobre pol ure proč stanujoča vse iste dni še obiskati ni marala, biva zdaj zopet v pre-iskovalnem zaporu pri c. kr. okrajnem sodišču na Brdu v družbi navadnih svojih zlobnih tovarišev zaradi groznega pobja v Lipi dne 11. februarja 1885, pri kterem pobju je med mnogimi ranjenci ubit bil ranjki naš župan Jakob Žordani. Dobro smo pa vedili tudi mi Češnjiški srenjčanje, kako hudo bode dejala nekterim, kterim poštenei značaj ranjkega našega župana Jakoba Žordanija nikako ni ugajal, da je bil prezgodaj nam umrli zaradi ome-njenega velikonočnega lasanja med fanti — kterega je pa — bodi še enkrat povedano — le ranjki s pomočjo nekterih srenjskih mož zabranil — da ni se spremenil že tedaj v krvavi tepež med fanti, po c. kr. deželnem sodišču oproščen vsakoršnje krivde. Da je to bolelo vse dotične, se lahko umé. Zlasti je pa bolelo nektene vnanje, kterim vrli naš župan nikakor ni dopustil, da bili bi njegovi srenjčani po njih ali zaradi njih kako škodo trpeli.

Kaj se je vse od velikenoči pret. leta do ne-srečnega 11. letošnjega februarja godilo, tu ne bomo popisovali, le rečemo: Vse je na to kazalo, da hudobneži prej ne bodo odjenjali, dokler ne bodo napravili velikega pobja, kar se je žalibog na Lipi 11. t. m. zgodilo. Okoliščine uboja so že znane iz poprejšnjega pojasnjenja. Konečno v obrambo le še dostavljamo: Ne ranjki župan s svojim trmoglavim postopanjem je bil kriv si svoje smrti, ampak le dobro premišljena hudobija razbrzdanih fantalinov, kterim je bil poštenjak, kakor le malo takih, že zdavnej na poti. Vsem poštenim pa bode ranjki ostal nepozabljiv. Naj v miru počiva!

Iz Krškega, 26. febr. Iz vseh krajev Slovenije se pošiljajo vredništvu „Slovenca“ razni dopisi, ki razmotravajo raznovrstne socijalne, politične in dru-štvene razmere. Tudi meni ste, g. vrednik, že več-krat malo prostora v cenjenem svojem listu pustili na razpolaganje, zavoljo tega se nadjam, da mi tudi danes ne boste zamerili, ako vam sporočim popol-noma navadne novosti. Verjemite mi, da se nam dopisnikom mnogokrat trda godi, ker bi radi, pa ne vemo kaj bi pisali in poročali? Zmirom opisavati veselice, gledališčne igre, petje, slabo ali lepo vreme pač ne kaže, ker to večini čitateljev vedno ne ugaja. Prepričali se bote sami, da mi manjka primerne-ga gradiva; za tegadel naj vam danes malo opišem sedanjo cvetličje okoli Krškega. Nedavno sem čital, da je nek Ljubljanečan prinesel v mesto iz Ljub-ljanskega grada prve zvončke. — Meni so otroci iz bližnje Trške gore (jako dobra vinska gorica, kjer raste izvrstno vino) prinesli že sredi januarja prve zvončke ali dremavke (*Galánthus nivalis*). Včeraj se pa napotim sam na omenjeno goro, da sem se za-mogel prepričati z lastnimi očmi, ktere cvetice nam že oznanjujejo ljubo pomlad.

Razun teloha (*Hellébórus niger*), ki včasih jame še izpod snega cveteti, sem našel v veliko začudenje:

dišečo vijolico (Viola odorata), lapuh (Tussilago Farfara), brezstebelni jeglič ali ovčico (Primula acutis), ljudje ji navadno pravijo „trobentica“; jeternik (Anemone hepatica) so mi otroci pred dvema dnema prinesli; večeraj popoldne mi je prijatelj pravil, da je videl pri Pijavski vasi na travniku „nunke“ ali pomladanski žefran (Crocus vernus); tudi mi je prinesel popolnoma razcveteni lepi mesno-rudeči vres ali reso (Erica carnea.)

To so tedaj cvetice, ki nam že meseca februarja napovedujejo zaželjeno vigred. Pri vas v Ljubljani in okolici je pa gotovo še dosti snega*) po polji in menda komaj čakate, da bi za to zimo enkrat za vselej vzeli slovo. Podnebje okoli Krškega je po tem takem zelo ugodno, kajti tudi zima je pri nas navadno lepa. Letos n. pr. nismo nikdar toliko snega imeli, da bi bila pot za sani pripravna. Sploh imamo ravno zdaj krasne zadnje dni februarja, kakoršnih po Gorenjskem še meseca aprila po navadi nimamo. Vidok.

Domače novice.

(Zabavni vlak v Velehrad in v Prago.) Te dni je imel odbor za zabavni vlak na Velehrad in v Prago sejo, v kateri se je določilo to-le: Vdeleženci zabavnega vlaka krenejo dne 12. avgusta t. l. iz Ljubljane; pomudé se nekaj časa na Dunaji, kjer bodo slovenski pevci priredili koncert. Potem se napotijo z Dunaja na Velehrad, kjer mislijo ostati jeden dan. Z Velehrada pa pojdijo čez Olomuc v zlato Prago, kjer bodo ostali dva dni in se vdeležili narodnega českega gledališča. Odbor se že pogovarja zaradi vlaka z ravnateljstvi dotičnih železnic in upa, da bode mogel skoraj poročati natančneje tudi o tem. V isti seji je sklenil odbor na predlog g. Ivana Hribarja, da gledališni odbor izda o tisočnici smrti sv. Metoda knjižico, največ dve tiskani poli obsežno, s podobami sv. Cirila in Metoda in Velehrada. Knjižica se bode tiskala v več tisoč iztisih in se prodajala po 10 kr.

(Slovensko gledališče) bode, kakor smo že pred tednom poročali, v nedeljo 1. marca. Predstavljal se bode „Zapravljivec“, čarobni igrokaz v treh dejanjih. Po Ferd. Raimundu poslovenil I. Ogrinec. Vspeh, s katerim se je predstavljal omenjeni igrokaz lansko sezono zagotavlja nam tudi ta pot polno hišo. Ako še omenimo, da pri tej predstavi sodeluje iz posebne prijaznosti oddelek gospodov pevcev slavnega perverskega zbora „Slavec“, preverjeni smo, da bode gledališče razprodano do zadnjega prostora.

(Zasežen) je bil večerajšnji „Narod“ zaradi uvodnega članka „Ekscelesca Waser in Kranjska“.

(„Brencelj“) izšel je zopet dobro osoljen. Zanimiv je odgovor Kranjca, ki ga v roki drži na zadnji strani, kjer stojé Primorec, Korošec, Štajarec in Kranjec pred palačo naučnega ministra.

(Ušla sta) dva postopača, kojima se ni več ljubilo pokoriti se. Prvi je postopač Jurij Miklavčič, katerega so v prisilnej delavnici delati učili. Možic se je bil že nekoliko delu privadil, da je bil tu pa tam pri vrtnem delu za porabo. Jako lepa prilika za potep ponudi se mu v dekliski sirotišnici zavoda „Lichtenthurnovega“ na Poljanah, kje so ga bili za delo najetega dobili. Miklavčič ni čakal na drugo slično, temveč zamenj, lopato, vile in grablje za zlato prostost. Drugi je pokaženi dimnikarski učenec Tone Petiani, ki je kljub svoji mladosti (17 let) že na „Žabjeku“ študiral, sedaj pa se vé, da zopet po nedolžnem zaprt dolgočasne prostore pri tukajšnji okrajni sodnji poskusil zameniti s krasnimi solnčnimi dnevi, kar se mu tudi posrečilo.

(Šikev hlev) pred Križanki je v pravem pomenu pribežališče grešnikov. Kdor Ljubljanskih postopačev nima nikjer gostoljubnega kota, kamor bi položil trudno glavo ponoči, pomeri jo v Šikev hlev, kjer je več nego za dvajset konj prostora. Po dnevu večinoma prazen izvzemši tržne dneve, oživi se ta hlev ponoči, da vse mrgoli po njem. Večeraj zjutraj vstali so po navadi prenočevalci vsi razun berača Jožeta Križaja, ki se je iz hleva v boljšo večnost preselil. Prenesli so ga k sv. Krištofu.

(O pogrebu) Kamniškega poštarja g. Debeveca poroča se nam, da je bil jako sijajen in živo spričevalo, kako priljubljen da je bil ranjki v celem

mestu. Ker nam je dopis prepozno došel za danes, priobčimo ga v ponedeljek.

(Celovski „Deutscher Schulverein“) vdeležil se bode Bismarkove slavnosti v Berlinu. To je vendar očiten kašipot, kam je vse mišljenje avstrijskih liberalnih Nemcev obrnjeno.

(Celovski obrtniški zbornici) postal je predsednik zopet Karol vitez Hillinger, podpredsednik pa Leopold vitez Moro.

(Red železne krone) prve vrste dobil dobil je dolenje-avstrijski cesarski namestnik baron Possinger pl. Choborski, v priznanje zvestega, marljivega in izbornega službovanja.

(Deputacija suplentov) predstavila se je minulo sredo ministru Conradu s prošnjo, da naj vendar kaj stori za zboljšanje gmotnega stanja suplentov po srednjih šolah. Minister je obljubil, da bode, kolikor se bo le dalo, skrbel, da se zdatno število vsaj starih suplentov nastavi definitivno. Kakor povsod v državnih uradih, tako je tudi pri šoli prenapolnjeno z mladimi močmi, ki čakajo — lepše bodočnosti.

(Neutrudljiv, za cerkveno umetnost ves vnet gosp. Graus), konservator za Štajarsko, popisuje v številki 2. letošnjega „Kirchen-Schmuck-a“ (Redaction in Graz, Seminar, III. St.) podružnico svetega Primoža in Felicijana nad Kamnikom, katero je obiskal v družbi prof. dr. Stanonika meseca septembra lanskega leta. Sestavek, ki se bo nadaljeval, je za nas jako zanimiv in zato opozorimo čast. duhovščino, ki se zanima za cerkveno umetnost, na list in osobito na omenjeni sestavek. Pridjane zgodovinske črtice so od prof. Smrekarja, ki je v cerkveni umetnosti jako izurjen. Sestavku so pridjane med tekstom štiri podobe, namreč: črtež (Grundriss) cerkve sv. Primoža in Felicijana, črtež bližnje cerkvice sv. Petra, znotranja podoba cerkve sv. Primoža in podoba pokritega altarja (Ciboriumaltar), ki je prislonjen zadnjemu stebri. — Prav hvaležni smo g. Grausu, da je začel razglašati cerkvene znanosti naše dežele, ter radovedni pričakujemo nadaljevanja. Želeti bi bilo, da bi učeni gospod sam imel priliko, mnogo popotovati po Kranjskem, ker njegovo izurjeno oko bi marsikaj našlo, kar mi pregledamo. Naj bi pa tudi cerkvena predstojništva varovala starinske reči, ter semtertje poslala kako razpravo o njih g. Grausu za „Kirchen-Schmuck“. Ta list bi tako postal bolj pomenljiv za Kranjsko, in bi — bolj razširjen kakor sedaj — zamogel mnogo vplivati, da bi se ne grešilo toliko zoper cerkveno umetnost. Morebiti se kdaj vstanovi v Ljubljani družba za cerkveno umetnost, kakoršno imajo na Štajarskem, ktera prav blagonosno deluje! — Številka 1. omenjenega lista ima zelo podučljiv spis: „Ein Wort zur kirchlichen Kunstbewegung“, v katerem dr. Ilz iz Dunaja obsoja natezovanje nekterih, ki cerkvenemu zlogu na ljubo odstranjujejo dragocene in umetne reči (altarje, prižnice itd.), ter postavljajo na njih mesto zlogu cerkve primerne novosti, ktere so pa navadno jako dvomljive vrednosti in umetnosti. x.

Telegrami.

Bern, 28. febr. Več anarhistov so prijeli. Tudi po drugih švicarskih mestih jeli so jih zalezovati. Zvezni svet je sklenil, da bodo vse polovili, kar jih je le količkaj sumljivih.

London, 28. febr. Zgornja zbornica sprejela je Salisburyjev predlog, da naj se vladi izreče graja s 198 proti 68 glasovom. Dolenja zbornica je pa ravno ta predlog s 302 glasovi proti 288 zavrgla. Z manjšino glasovalo je 39 parnelcev, več liberalcev, med temi Gošen, Forster.

Tuji.

26. febr.

Pri **Matti:** Schulte, trgovec, iz Mnihovega. — Herzl, Zehler, Pikes, Gerstendorfer, Stein, Kriser in Schneider, z Dunaja.

Pri **Slonu:** Jul. Marzolla, trg. pot., iz Reimsa. — Matija Klötzel, trg. pot., iz Hamburga. — Nagy, Albin Frankenberg, trgovec, z Dunaja. — Viljem Vlek, župan, s soprogo, iz Weinberga. — Franc Achmann, tovarniški ravnatelj, iz Poggaua.

Pri **Avstrijskem caru:** H. pl. Mayer, zasebnik, z Dunaja. — Peter Gensterle, iz Gradca.

Umrli so:

26. febr. Jožefa Skedl, kleparjeva vdova, 62 let, Sv. Florijana ulice št. 13, vsled spridenja trebušnih delov.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

28. februarja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 65 kr
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	83 „ 95 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	108 „ 40 „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 30 „
Akcije avstr.-ogerske banke	866 „ — „
Kreditne akcije	306 „ 40 „
London	124 „ 30 „
Srebro	— „ — „
Ces. cekini	5 „ 81 „
Francoski napoleond.	9 „ 80 1/2 „
Nemške marke	60 „ 50 „

Od 27. februarja.

Ogerska zlata renta 6%	— gl. — kr.
„ „ 4%	98 „ 40 „
„ „ papirna renta 5%	94 „ 05 „
Akcije anglo-avstr. banke	200 gl. 107 „ 50 „
„ „ Länderbanke	106 „ 25 „
„ „ avst.-oger. Lloyd v Trstu	572 „ — „
„ „ državne železnice	307 „ 50 „
„ „ Tramway-društva velj. 170 gl.	214 „ 75 „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 129 „ — „
4% „ „ 1860	500 „ 138 „ 45 „
Državne „ srečke iz l. 1864	100 „ 172 „ 50 „
„ „ 1864	50 „ 172 „ 50 „
Kreditne srečke	100 „ 178 „ — „
Ljubljanske srečke	20 „ 23 „ — „
Rudolfove srečke	10 „ 19 „ 25 „
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	112 „ 60 „
„ „ Ferdinandove sev.	105 „ 75 „
5% štajarske zemljišč. odvez. obligac.	104 „ — „

V rudokopih Voitsberg, Rosenthal in Oberdorf na Štajarskem

(na železniški progi Gradec—Küfnach)

(2) se sprejme

100 do 150 delavcev (rudokopov)

in

50 do 60 pospeševalcev (Förderer).

Išče se (2)

proti zmerni plači zanesljiv prileten samec, ki mora pa še vendar-le nekoliko trden biti in je do sedaj na kmetih živel. Znati mora brati in pisati in pa več mora biti v vodstvu male kmetije.

Na dotična vprašanja odgovarja Franc Jonke v Kolodvorskih ulicah št. 31, prtilično na desni.

V Katoliški Bukvarni v Ljubljani

se dobiva knjiga:

„Ne v Ameriko!“

Spisal Jak. Aléšovec.

Cena 1 gl., po pošti 5 kr. več.

LEOPOLD TRATNIK,

poprej

Matej Schreiner,
izdelovalec cerkvenega orodja
in posode,

v Ljubljani,

Sv. Petra cesta šte. 27.

Prečisti duhovščini in p. n. gospodom cerkvenim predstojnikom priporoča svojo že staro, daleč okolo dobro poznano

delavnico cerkvenega orodja.

Zdaj izdeluje se vse prav lepo in močno, po novih obrisih in modelih; vse orodje bode izdelano v zlogih primerno cerkvan, n. pr. gotičnem, romanskem itd.; tudi imam v zalogi več reči izdelanih, kot monštrance, kelike, lampe, križe za bandeda in altarje, svečnike mnogovrstne velikosti, dobro posrebrene, tudi izdelujem rumene, kakoršne kdo želi; staro cerkveno orodje bode na novo pozlateno in posrebrano; strelovodi, ker morajo večkrat pozlateni biti, se v ognji pozlaté.

Priporočam tudi svojo

ново napravo za posrebovanje.

Sprejemajo se vsakojake kovine za posrebovanje, pozlačenje, ponikljevanje, pobakrenje itd. Žlice, noži in vilice iz kitajskega srebra posrebujejo se pri meni vstrajno in dobro. Srebrne reči osnažim, da so kakor nove.

Poprave v stroko spadajoče izvršujem točno in jake poceni.

Ponikljevanje se posebno priporoča pri železu in jeklu, katerega se potem ne prijema rja in prav lepo izgleda.

Naročena dela izvršujejo se v vsakršnem zlogu natančno po nakazanem obrisu točno in kar mogoče po nizki ceni.

Za dobro pozlatenje in srebranje je garantirano. (1)

*) V bližnji okolici za kak kilometer na okrog ga ni več dosti, na Gorenjskem pa še precej. Vredn.